

การจัดการความรู้ (KNOWLEDGE MANAGEMENT)
เรื่อง แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ
(SHORTENED VERSION OF DSPM)

ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

๑. ชื่อผลงาน การจัดการความรู้ เรื่อง แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM)

๒. หน่วยงาน/ภาควิชา/ฝ่าย ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

๓. รายชื่อสมาชิก

- ๑) อาจารย์ศิริพร ชาวสุรินทร์
- ๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรภรณ์ เขียววัฒนา
- ๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลดาพร ทองสง
- ๔) อาจารย์วราภรณ์ แก้วอินทร์
- ๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดา หนูเอก
- ๖) อาจารย์จินตนา เกษมศิริ
- ๗) อาจารย์เพ็ญรัชต์ ไคว้ไพโรจน์
- ๘) อาจารย์กุลปรียา ผิวดี
- ๙) อาจารย์กิตติศักดิ์ โสภณ

๔. วันที่ดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๕. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประชากรเด็กและวัยรุ่นของประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนลดลงในทุกช่วงวัย ซึ่งสาเหตุหลักเป็นผลมาจากอัตราการเกิดของเด็กที่ลดลง เนื่องจากวิถีการดำเนินชีวิตของคนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต คนยุคใหม่ส่วนใหญ่จะมุ่งความสนใจไปที่การใช้ชีวิตของตนเองและการทำงาน คนหนุ่มสาวเป็นโสดกันมากขึ้น อัตราการแต่งงานลดลง โดยข้อมูลจากระบบสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ใน ๕ ปีย้อนหลังพบว่าจำนวนประชากรเด็กปฐมวัย (อายุ ๐ - ๖ ปี) มีจำนวนลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ คือ มีจำนวน ๕,๒๐๑,๔๒๗ คน, ๔,๘๘๓,๕๘๐ คน, ๔,๗๘๕,๖๘๒ คน, ๔,๕๔๙,๒๔๔ คน และ ๔,๓๑๔,๖๖๐ คน ตามลำดับ (วรตโร เลิศรัตน์, พิษชากร เรืองเดชาวีวัฒน์, และกษิดิ์เดช คำพฤษ, ๒๕๖๖) เมื่อโครงสร้างประชากรเด็กที่มีจำนวนลดลงแต่ผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มขึ้น ในระยะยาวจะส่งผลทำให้เมื่อเด็กกลุ่มนี้โตขึ้นจะต้องเผชิญกับอัตราการพึ่งพิงสูง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการให้การดูแลเด็กเหล่านี้ให้เติบโตมาอย่างมีคุณภาพที่สุดโดยส่งเสริมให้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่สมวัย มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยนั้นจะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัยซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาในการสร้างรากแก้วของชีวิต

จากผลการสำรวจขององค์การอนามัยโลกพบว่าร้อยละ ๑๕ - ๒๐ ของเด็กทั่วโลกกำลังประสบปัญหาพัฒนาการที่ผิดปกติ ในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กอายุน้อยกว่า ๕ ปี กว่า ๑ ใน ๔ มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าระดับปานกลางถึงรุนแรงในด้านการเคลื่อนไหว ภาษา ความฉลาด ด้านสังคมและการปรับตัว ส่วนประเทศไทยจากการสุ่มสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๕ ครั้ง เริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๔๒, ๒๕๔๗, ๒๕๕๐, ๒๕๕๓, ๒๕๕๗ พบว่าเด็กมีพัฒนาการไม่สมวัยถึงร้อยละ ๒๘.๓, ๒๘.๐, ๓๒.๓๓, ๒๙.๗๑, และ ๒๗.๒ ตามลำดับ (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, ๒๕๖๑) ซึ่งการที่เด็กปฐมวัยไทยพบวิกฤตด้านพัฒนาการที่ต่ำกว่ามาตรฐานจะส่งผลให้เด็กในวัยต่อมามีปัญหา “อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดไม่เป็น” กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้มีนโยบายในการผลักดันให้มีการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็กในสถานบริการสุขภาพของรัฐทุกแห่ง รวมถึงผลักดันให้มีการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านการใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สร้างเสริมความ

รอบรู้แก่ผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยโดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental surveillance and promotion manual; DSPM) (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, ๒๕๖๖) ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้รับการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการตั้งแต่เริ่มต้นและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอในทุกช่วงวัย เมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นก็จะสามารถค้นพบและแก้ไขได้ทันเวลาที่ ทั้งนี้ในการศึกษาเรื่องผลการฝึกทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาหลังคลอดหรือผู้เลี้ยงดูหลักในประเทศไทย (พรชนนต์ บุญคง และเปรมฤทัย เกตุเรน, ๒๕๖๕) พบว่ามารดาหรือผู้เลี้ยงดูหลักไม่รู้จักคู่มือ DSPM ถึงร้อยละ ๖๕ ส่วนในกลุ่มที่รู้จักและใช้คู่มือ DSPM เป็นประจำมีเพียงร้อยละ ๒๔.๗ เท่านั้น โดยปัญหาอุปสรรคของพ่อแม่/ผู้ปกครองในการใช้คู่มือ DSPM ที่พบมากที่สุดคือ ความสับสนและเวลาที่ใช้ในการประเมิน/ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ไม่สามารถประเมิน/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ต่อเนื่องเพราะไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยตนเองและความเข้าใจในเนื้อหาคู่มือ DSPM ตามลำดับ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะการสอนฝึกปฏิบัติการใช้คู่มือ DSPM จึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะให้กับเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลเด็กพ่อแม่หรือผู้ปกครองเพื่อให้สามารถประเมินพัฒนาการให้ถูกต้องและเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน รวมถึงสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมตามวัยได้

คณาจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ ได้ตระหนักว่าการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองที่ต้องเผชิญกับความผันผวน ซับซ้อนไม่แน่นอน ความคลุมเครือของโลกใหม่ (VUCA World) ที่ทำให้เด็กต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่หลายด้านที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในสังคม จึงต้องมีการส่งเสริมเด็กให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ทุกด้านให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ซึ่งจากข้อมูลประเด็นปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นที่พบว่าปัจจุบันมีเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยลดลง โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้ดูแลไม่ได้ประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเหมาะสมตามวัยเนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงความสับสนและเวลาที่ใช้ในการการประเมินหรือส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยใช้คู่มือ DSPM ดังนั้นคณาจารย์ภาควิชาฯ จึงมีความสนใจในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของอาจารย์พยาบาลและนำองค์ความรู้ที่ได้มาขยายผลต่อยอดในการพัฒนาตดแปลงเครื่องมือ DSPM ให้อยู่ในรูปแบบฉบับย่อ เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความสะดวกในการนำไปประเมินพัฒนาการเด็ก รวมถึงสามารถนำความรู้นี้ไปให้บริการวิชาการแก่ประชาชนทั่วไป ได้แก่ พ่อแม่/ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กปฐมวัย ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เข้าร่วมอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการดูแลส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย อันจะมีผลระยะยาวทำให้เด็กเติบโตมาเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

๖. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลัก	ระบุความสอดคล้องของโครงการกับตัวชี้วัดหลักการจัดการความรู้ของคณะฯ (ทำเครื่องหมาย ✓)						
เพื่อรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM	นักศึกษา	การเรียนรู้ การสอน	บริการวิชาการ/ วิจัย/ตำรา	บริหารจัดการ	Simulation	การพยาบาล (การดูแลสุขภาพ คนเมือง)	อื่น ๆ
		✓	✓			✓	
วัตถุประสงค์รอง (ระบุ)	๖.๑) เพื่อพัฒนาตดแปลงเครื่องมือ DSPM ให้อยู่ในรูปแบบฉบับย่อที่สะดวกต่อการนำไปใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก ๖.๒) เพื่อนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM ไปให้บริการวิชาการแก่ประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กปฐมวัย						

๗. กลุ่มเป้าหมาย

๗.๑ เชิงปริมาณ

อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช รวมถึงประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน ๑๕๐ คน

๗.๒ เชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจภาพรวมระดับมากและมากที่สุดของผู้ใช้ต่อแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) มากกว่าร้อยละ ๘๐

- อัตราผู้เข้าร่วมการอบรมสอบผ่านแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM มากกว่าร้อยละ ๘๐

๘. ลักษณะโครงการ/กิจกรรม

๘.๑ ประเภทโครงการ/กิจกรรม

☒ โครงการ/กิจกรรมใหม่ ☐ โครงการ/กิจกรรมต่อเนื่อง

๘.๒ ความสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ คณะฯ/ มหาวิทยาลัยฯ

เป็นโครงการที่ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ของคณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรณรงค์ ระยะ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๘-๒๕๗๑) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศด้านวิจัย นวัตกรรมและองค์ความรู้ทางการพยาบาล และด้านการดูแลสุขภาพคนเมือง (Kuakarun Excellent Center) วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๒.๑ พัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการดูแลสุขภาพคนเมืองที่เป็นที่ยอมรับ กลยุทธ์ที่ ๒.๑.๒ ดำเนินการวิจัย/นวัตกรรมควบคู่กับ faculty practice และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๒.๒ พัฒนาศูนย์ความรู้วิชาการที่ตอบสนองปัญหาชุมชนเมืองเพื่อสร้างรายได้และเป็นที่ยอมรับของสังคมและองค์กรภายนอก กลยุทธ์ที่ ๒.๒.๑ เปิดหลักสูตรอบรมที่ตอบสนองความต้องการและปัญหาของสังคม/ชุมชน และสอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย นวมินทราธิราช ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการบริการวิชาการแก่สังคมและการบริการด้านสุขภาพให้เป็นที่ยอมรับของกรุงเทพมหานคร สังคม และประเทศชาติ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคมเป็นที่ยอมรับของกรุงเทพมหานคร ชุมชน สังคม และองค์กรภายนอก กลยุทธ์ที่ ๓.๑.๑ การพัฒนาระบบการให้บริการวิชาการแก่สังคม

๘.๓ รูปแบบโครงการ/กิจกรรม

รูปแบบของการดำเนินโครงการเป็นการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของอาจารย์พยาบาล และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม โดยใช้ในการสาธิต สาธิตย้อนกลับและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๙. ระยะเวลาในการดำเนินการ

การดำเนินการจัดการความรู้เป็นโครงการแบบไป-กลับ จัดโครงการในช่วงระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๑๐. แผนปฏิบัติการ

ภาควิชาฯ ได้มีการดำเนินการตามกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑๐.๑ การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)

คณาจารย์ภาควิชาฯ ได้ร่วมประชุมพิจารณาเรื่องในการจัดการความรู้ของภาควิชาฯ โดยพิจารณาจากประเด็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและคณะฯ รวมถึง PA ของภาควิชาฯ ที่มุ่งเน้นพัฒนาการดูแลสุขภาพคนในเขตเมืองและจากข้อมูลปัญหาที่สำคัญในเด็กปฐมวัย จึงได้หัวข้อในการจัดการความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM ทั้งนี้ได้มีการสรุปประเด็นปัญหาที่น่าสนใจเพื่อสำรวจและรวบรวมองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตเมืองดังนี้คือ

๑) องค์ความรู้เดิม ได้แก่ ความรู้ในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กซึ่งได้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น ๑ และการปฏิบัติในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน ได้แก่ DENVER II ซึ่งได้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒) องค์ความรู้ใหม่ที่ต้องการเพิ่มเติม ได้แก่ สถานการณ์ประเด็นปัญหาพัฒนาการเด็กปฐมวัยในปัจจุบัน มาตรการของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๑๐.๒ การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)

คณาจารย์ในภาควิชาศึกษาแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องการเพิ่มเติมโดยศึกษาจากเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ และการศึกษาอบรมเรื่องการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

๑๐.๓ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization)

คณาจารย์ภาควิชาฯ ประชุมปรึกษาในเรื่องของการนำองค์ความรู้เดิมและองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาเพิ่มเติมมาแบ่งชนิดและประเภทความรู้ รวมถึงจัดการข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการค้นหาค้นหาในการนำไปใช้

๑๐.๔ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement)

๑๐.๔.๑ คณาจารย์ในภาควิชาฯ ร่วมกันประชุมระดมสมองเพื่อสรุปองค์ความรู้ที่ต้องมีเพื่อใช้ในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM ซึ่งมีการนำความรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคลมาช่วยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงมีการนำเอาเอกสารตำราหนังสือ บทความวิชาการ และคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ประกอบในการสังเคราะห์ร่วมด้วย

๑๐.๔.๒ คณาจารย์ภาควิชาฯ ร่วมกันนำผลสรุปองค์ความรู้ในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM มาสู่การพัฒนาดัดแปลงเครื่องมือ DSPM ให้เป็นแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

๑๐.๕ การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access)

๑๐.๕.๑ คณาจารย์ภาควิชาฯ ได้นำแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) ฉบับร่าง ไปนําร่องโดยใช้ควบคู่กับคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ฉบับเต็มในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยระหว่างการไปปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice) ณ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท หลังจากนั้นได้นำแบบประเมินฯ มาปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมอีกครั้งจึงได้เป็น

แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) Version.๑ สำหรับใช้ประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๐-๔ ปี

๑๐.๕.๒ คณะจารย์ภาควิชาฯ ได้นำแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) Version.๑ สำหรับใช้ประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๐-๔ ปี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓A ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๑๑๒ คน

๑๐.๖ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing)

๑๐.๖.๑ จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลภายนอก ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักพัฒนาการ และพี่เลี้ยงเด็กประจำสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัยในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไทในการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย DSPM และ DAIM รุ่นที่ ๑ ในวันที่ ๕ และ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗ และรุ่นที่ ๒ ในวันที่ ๑๒ และ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๓๘ คน

๑๐.๖.๒ นำเสนอการจัดการความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลภายในคณะฯ ซึ่งอยู่ในโครงการ “การพัฒนาความสามารถบุคลากรในการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ” ระยะเวลา ๒ ในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ และระยะที่ ๓ ในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

๑๐.๖.๓ จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลภายนอก เรื่อง แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ซึ่งผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย

- คณะจารย์ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์
- ผู้แทนจากกลุ่มมารดาและเด็กปฐมวัย สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย ได้แก่
 - ๑) นายแพทย์ธีรชัย บุญยะสิทธิ์ ณ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการอนามัยเด็กแห่งชาติ
 - ๒) แพทย์หญิงธนิศา สุจริตวงศานนท์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการอนามัยเด็กแห่งชาติ
 - ๓) นางเปรมฤทัย เกตุเรน ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
- ผู้แทนจากสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท ได้แก่
 - ๑) นางสาวพิมพ์พร ทวยหา ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
 - ๒) นายธัชกร อังสนุ ตำแหน่งนักจิตวิทยาปฏิบัติการ

๑๐.๗ การเรียนรู้ (Learning)

๑๐.๗.๑ คณะจารย์ในภาควิชาฯ นำผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) Version.๑ รวมถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคลากรภายในคณะฯ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกคณะฯ มาใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงโดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๓ ประเด็น ดังนี้คือ

๑) แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) เป็นประโยชน์อย่างมากเนื่องจากมีความสั้น กระชับ ง่ายต่อการนำไปใช้และปฏิบัติสำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง และครูพี่เลี้ยงในศูนย์เด็กเล็ก โดยเฉพาะในสถานสงเคราะห์เด็กที่มีเจ้าหน้าที่จำนวนน้อย จึงมีข้อเสนอแนะในการนำไปเผยแพร่ลงในเว็บไซต์เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึง

๒) สามารถพัฒนาต่อยอดในการทำเป็น application เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

๓) ควรมีการพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) โดยให้สามารถใช้ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยครอบคลุมถึงอายุ ๖ ปี

๑๐.๗.๒ ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ดำเนินการขออนุญาตจากกรมอนามัยในการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) เพื่อนำมาพัฒนาดัดแปลงให้เป็นแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) โดยจะใช้ควบคู่กับคู่มือฉบับเต็มเพื่อใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก ทั้งนี้จึงขออนุญาตนำแบบประเมินฯ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประเมินพัฒนาการเด็ก ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์เพื่อการรุณย์ รวมถึงขออนุญาตเผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ของคณะฯ เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจเข้าถึงได้ง่าย

๑๐.๗.๓ ดำเนินการอัปโหลดการจัดการความรู้เรื่อง แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) บนเว็บไซต์ของคณะฯ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗											
	พ.ศ. ๒๕๖๖			พ.ศ. ๒๕๖๗								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)	↔											
๒. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)	↔											
๓. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization)		↔										
๔. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement)			↔									
๕. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access)				↔				↔				
๖. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) - จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ บุคคลภายนอก						↔		↔				
- นำเสนอการจัดการความรู้เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลภายในคณะฯ								↔	↔			
๗. การเรียนรู้ (Learning) - นำข้อเสนอแนะมาสู่การพัฒนาปรับปรุง								↔	↔			
- ดำเนินการขออนุญาตจากกรมอนามัย ในการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)										↔	↔	
- อัปโหลดการจัดการความรู้เรื่อง แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) บนเว็บไซต์ของคณะฯ											↔	↔

๑๑. งบประมาณ (ถ้ามี) -ไม่มีการขอใช้งบประมาณ-

เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ประเภทเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย
ในโครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น บาท (.....)
ซึ่งจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

โครงการ	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	กฎหมายระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

๑๒. ความเสี่ยงของโครงการและแนวทางการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทาง การบริหารความเสี่ยง
	โอกาสที่จะเกิด	ผลกระทบ	ระดับของความเสี่ยง	
การจัดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกับบุคคล ภายนอกคณะฯ อาจ มีการปรับเปลี่ยน ตามสถานการณ์ เช่น การเกิดโรคระบาด หรือการปรับเปลี่ยน สถานที่ในการจัด	-เชิงปริมาณ ระดับ ๑	-เชิงปริมาณ ระดับ ๑	ระดับของความ เสี่ยงน้อย	วางแผนการปรับเปลี่ยน รูปแบบการจัดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ตามสถานการณ์ เช่น จัดในรูปแบบออนไลน์ เป็นต้น

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ ภาควิชาฯ มีแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) Version.๑ สำหรับใช้ประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๐-๔ ปี ซึ่งนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา
ปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น รวมถึงเผยแพร่เครื่องมือให้กับองค์กรภายนอกที่มีความต้องการใช้งานได้

๑๓.๒ ผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริม
พัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการดูแลส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

๑๔. การติดตามประเมินผล

๑๔.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
๑. ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย (๑๕๐ คน)	≥๙๕	เชิงปริมาณ	จำนวนรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	ระหว่างวันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๗
๒. อัตราความพึงพอใจภาพรวมระดับมากและมากที่สุดของผู้ใช้ต่อแบบประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM)	≥๘๐	เชิงคุณภาพ	แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้อย่างประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM)	๗ วัน
๓. อัตราผู้เข้าร่วมการอบรมสอบผ่านแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM	≥๘๐	เชิงคุณภาพ	แบบทดสอบความรู้เรื่องการประเมินและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM	๒ วัน

๑๔.๒ การติดตามความก้าวหน้า

๑๔.๒.๑ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเป็นรายเดือนในการประชุมของภาคีฯ

๑๔.๒.๒ รายงานความก้าวหน้ากับคณะกรรมการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นการติดตามระหว่างการดำเนินการในวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๑๔.๒.๓ นำเสนอผลการจัดการความรู้กับบุคลากรภายในคณะฯ และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ในโครงการ “การพัฒนาความสามารถบุคลากรในการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ” ระยะที่ ๒ ในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ และระยะที่ ๓ ในวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

๑๔.๓ การประเมินผลโครงการ

๑๔.๓.๑ ประเมินผลจากจำนวนผู้ที่ลงชื่อในใบรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

๑๔.๓.๒ วิเคราะห์ผลการประเมินจากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้อย่างประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) และแบบทดสอบความรู้เรื่องการประเมินและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๑๕. การขยายผลโครงการ

- นำไปใช้/ประยุกต์ใช้เฉพาะหน่วยงาน
- นำไปใช้/ประยุกต์ใช้ภายนอกหน่วยงาน
- ✓ นำไปใช้/ประยุกต์ใช้ภายนอกสถาบัน
- ผลงานได้รับรางวัลในระดับประเทศ/นานาชาติ

๑๖. สรุปผลการประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดโครงการ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ผลการประเมินตัวชี้วัด
๑. ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย (%)	≥๙๕	เชิงปริมาณ	จำนวนรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	๑๐๖ (ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๑๕๙ คน)
๒. อัตราความพึงพอใจภาพรวมระดับมากและมากที่สุดของผู้ใช้ต่อแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) (%)	≥๘๐	เชิงคุณภาพ	แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้อย่างประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM)	๑๐๐ (ประเมิน ๕๓ คน)
๓. อัตราผู้เข้าร่วมการอบรมสอบผ่านแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM (%)	≥๘๐	เชิงคุณภาพ	แบบทดสอบความรู้เรื่องการประเมินและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM	๑๐๐ (ผู้เข้าอบรม ๓๘ คน)

๑๖.๑ เชิงปริมาณ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ จำนวน ๙ คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ ๓A ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จำนวน ๑๑๒ คน และประชาชนทั่วไปหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน ๓๘ คน รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด ๑๕๙ คน (เป้าหมาย ๑๕๐ คน) คิดเป็นอัตราร้อยละ ๑๐๖

๑๖.๒ เชิงคุณภาพ

๑๖.๒.๑ อัตราความพึงพอใจภาพรวมระดับมากและมากที่สุดของผู้ใช้ต่อแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM)

ผู้ใช้อย่างประเมินความพึงพอใจ

จำนวน ๕๓ คน

อัตราความพึงพอใจภาพรวมระดับมากและมากที่สุด

คิดเป็น ๑๐๐ %

โดยผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้อย่างประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ (Shortened version of DSPM) พบว่าผู้มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, $SD. = .47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้มากที่สุดคือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ ใช้งานง่ายและสะดวก ($\bar{x} = 4.75$, $SD. = .41$) รองลงมาคือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ ช่วยลดเวลาในการประเมินพัฒนาการเด็กแต่ละคน ($\bar{x} = 4.62$, $SD. = .46$) และสามารถใช้อย่างประเมินพัฒนาการเด็กได้ตั้งแต่แรกเกิด-๔ ปี ($\bar{x} = 4.53$, $SD. = .50$) ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ ได้ผลการประเมินพัฒนาการเด็กตรงกับการใช้คู่มือ DSPM ฉบับเต็ม ($\bar{x} = 4.47$, $SD. = .60$) แต่ทั้งนี้ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ดังแสดงรายละเอียดตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การประเมินความพึงพอใจต่อการใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ
(Shortened version of DSPM)

รายละเอียด	ระดับ					$\bar{x}$	SD	แปลผล
	๕	๔	๓	๒	๑			
๑.สามารถใช้ประเมินพัฒนาการเด็กได้ตั้งแต่แรกเกิด-๔ ปี	๕๒.๘	๔๗.๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๕๓	.๕๐	มากที่สุด
๒.แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อได้ผลการประเมินพัฒนาการเด็กตรงกับการใช้คู่มือ DSPM ฉบับเต็ม	๕๒.๘๐	๔๑.๕๐	๕.๗๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๔๗	.๖๐	มาก
๓.แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อใช้ง่ายและสะดวก	๗๙.๒๐	๑๗.๐๐	๓.๘๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๗๕	.๕๑	มากที่สุด
๔.แบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยใช้ DSPM ฉบับย่อ ช่วยลดเวลาในการประเมินพัฒนาการเด็กแต่ละคน	๖๖.๐๐	๓๐.๒๐	๓.๘๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๒	.๕๖	มากที่สุด
๕.ความพึงพอใจในการใช้แบบประเมินพัฒนาการโดยใช้ DSPM ฉบับย่อในภาพรวม	๖๗.๙๐	๓๒.๑๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๖๘	.๔๗	มากที่สุด

หมายเหตุ เกณฑ์การแปลผลคะแนน แบ่งเป็น ๕ ระดับ ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	๓.๕๐ – ๔.๔๙	หมายถึง	อยู่ในระดับ	มาก
คะแนนเฉลี่ย	๒.๕๐ – ๓.๔๙	หมายถึง	อยู่ในระดับ	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	๑.๕๐ – ๒.๔๙	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	๑.๐๐ – ๑.๔๙	หมายถึง	อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

๑๖.๒.๒ อัตราผู้เข้าร่วมการอบรมสอบผ่านแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยการใช้คู่มือ DSPM

ผู้เข้าร่วมการอบรม

จำนวน ๓๘ คน

อัตราผู้เข้าร่วมการอบรมสอบผ่านแบบทดสอบวัดความรู้ คิดเป็น ๑๐๐ %

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(อาจารย์ศิริพร ขาวสุรินทร์)

ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์

มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ฉบับวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗